

GEMEENTEDISCIPLINE UIT LIEFDE

(Rob van Os, © 2005)

Paulus schets het belang van eenheid in de gemeente en maakt duidelijk dat we ons daar tot het uiterste voor in moeten zetten. Zie Efeziërs 4:3: “**Span u in om door de samenbindende kracht van de vrede de éénheid te bewaren die de Geest u geeft.**” We zijn dus al één door de Heilige Geest, die we allen in ons hebben, maar moeten ons wel inzetten om die éénheid te bewaren. In éénheid is kracht, niet om tegen elkaar, maar om tegen de vijand te strijden (Ef. 6:12).

Wat dit betreft lijkt de gemeente erg op **een gezin**. Als kinderen niet gewaarschuwd en waar nodig gedisciplineerd worden, zal er geen sprake kunnen zijn van gezond opgroeien tot volwassenheid. Natuurlijk moet die discipline wel uit liefde toegediend worden, in rechtvaardigheid en in proportie tot de overtreding.

God zelf disciplineert Zijn kinderen ook en vindt dit zelfs het kenmerk van echte kinderen van God. Je kunt hierover lezen in Hebreërs 12:5-14:

- 5 Kennelijk bent u de bemoediging vergeten die tot u als tot kinderen wordt gericht: ‘Mijn zoon, je mag een vermaning van de Heer nooit terzijde schuiven en nooit opgeven als je door hem terechtgewezen wordt,
- 6 want de Heer berispt wie hij liefheeft, straft elke zoon van wie hij houdt.’
- 7 Houd vol, het betreft hier immers een leerschool, God behandelt u als zijn kinderen. Welk kind wordt niet door zijn vader berispt?
- 8 Maar als u die leerschool niet doorloopt zoals alle anderen vóór u, dan bent u geen kinderen, maar bastaards.
- 9 Daar komt nog bij dat wij voor onze aardse vaders, door wie we werden opgevoed, respect hadden; hoeveel te meer zullen we ons dan niet onderwerpen aan het gezag van de Vader van alle geesten, en dan leven?
- 10 Onze aardse vaders berispten ons maar voor korte tijd en naar eigen goeddunken, maar hij berispt ons voor onze eigen bestwil, om ons te laten delen in zijn heiligheid.
- 11 Een vermaning lijkt op het moment zelf geen vreugde te brengen, slechts verdriet, maar op den duur plukt wie erdoor gevormd is er de vruchten van: een leven in vrede en gerechtigheid.
- 12 Hef daarom uw slappe handen op, strek uw knikkende knieën,
- 13 en kies rechte paden, zodat een voet die gekneusd is niet verder ontwricht raakt, maar juist geneest.
- 14 Streef ernaar in vrede te leven met allen en leid een heilig leven; wie dat niet doet zal de Heer niet zien.

De Heer Jezus geeft heel **praktisch advies wanneer iemand tegen je gezondigd heeft.**

Matt. 18:15-18

- 15 Als een van je broeders of zusters tegen je zondigt, moet je die daarover onder vier ogen aanspreken. Als ze luisteren, dan heb je ze voor de gemeente behouden.
- 16 Luisteren ze niet, neem dan een of twee anderen mee, zodat de zaak zijn beslag krijgt dankzij de verklaring van ten minste twee getuigen.
- 17 Als ze naar hen niet luisteren, leg het dan voor aan de gemeente. Weigeren ze ook naar de gemeente te luisteren, behandel hen dan zoals je een heiden of een tollenaar behandelt.
- 18 Ik verzeker jullie: al wat jullie op aarde bindend verklaren zal ook in de hemel bindend zijn, en al wat jullie op aarde ontbinden zal ook in de hemel ontbonden zijn.

Door niet met anderen over een zonde te gaan praten (roddelen), maar het **direct terug te koppelen** naar degene die gezondigd heeft, kunnen er heel veel problemen voorkomen worden. Christus zegt duidelijk dat we eerst iemand onder vier ogen terecht moeten wijzen. Het is belangrijk dat dit gebeurt voordat er iemand anders bij betrokken wordt. Zo wordt de privacy van het betrokken gemeentelid gerespecteerd. Velen zullen direct naar de leiding van de gemeente willen stappen, maar dat is niet de bijbelse weg!

Vaak is het goed **eerst een vraag te stellen** over waarom iemand iets gedaan heeft. Soms wordt met de beste bedoelingen toch iemand anders gekwetst. Als blijkt dat dit per ongeluk gebeurt is, is het probleem snel opgelost en zal dit specifieke geval in de toekomst niet meer voorkomen.

Als er toch een correctie nodig is, moet deze **in een geest van liefde** gegeven worden. Lees maar in Galaten 6:1: “Broeders en zusters, wanneer u merkt dat een van u een misstap heeft begaan moet u, die door de Geest geleid wordt, hem zachtmoedig weer op het rechte pad brengen.” Het gaat hier om broeders en zusters, mensen die wederom geboren zijn en de heerschappij van Jezus in hun leven erkennen.

Dit alles betekent niet dat we over iedere vergissing of fout moeten vallen; we leven immers in een gevallen wereld. Als je de “overtreding” de volgende dag alweer vergeten bent, is het de moeite niet waard om daarmee iemand te confronteren. Het aangaan van een gesprek is vooral belangrijk als je bij iemand **een zondige gewoonte** constateert.

Als iemand niet luistert, is het goed om nog **enige andere broeders of zusters** mee te nemen, die ook getuigen zijn van de zondige houding/gewoonte van de desbetreffende of dit in ieder geval objectief kunnen beoordelen. Een nieuw gesprek in een houding van liefde zal meestal herstel bewerkstelligen.

Alleen als ook dit niet de gewenste bekering tot resultaat heeft, kan het nodig zijn **de hele gemeente** in te lichten, zodat allen de zondaar op zijn gedrag kunnen aanspreken. Dit kan ook nodig zijn om de gemeente te beschermen tegen de zondige invloed van een broeder of zuster. Degene die gezondigd heeft moet wel de gelegenheid krijgen **pastorale hulp** te ontvangen.

Brengt ook dit geen uitkomst, dan zullen **disciplinaire maatregelen** moeten volgen, zoals bijvoorbeeld (tijdelijke) uitsluiting van het avondmaal of zelfs van het bijwonen van gemeenteactiviteiten en uiteindelijk het opzeggen van zijn of haar gemeentelidmaatschap (excommunicatie). Mattheus 18:18 geeft dit recht aan de gemeente.

Het heilige avondmaal symboliseert de éénheid van de gemeente. Zie 1Cor. 10:16,17: “Maakt de beker waarvoor wij God loven en danken ons niet één met het bloed van Christus? Maakt het brood dat wij breken ons niet één met het lichaam van Christus? Omdat het één brood is zijn wij, hoewel met velen, één lichaam, want wij hebben allen deel aan dat ene brood.”

Het is de bedoeling dat **iedereen zichzelf toetst** voordat hij aan het avondmaal deelneemt. Als iemand dat niet doet, kan die persoon door de Heer gedisciplineerd worden. Zie 1 Kor. 11:26-31:

- 26 Dus altijd wanneer u dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat hij komt.
- 27 Daarom maakt iemand die op onwaardige wijze van het brood eet en uit de beker van de Heer drinkt, zich schuldig tegenover het lichaam en het bloed van de Heer.
- 28 Laat daarom iedereen zichzelf eerst toetsen voordat hij van het brood eet en uit de beker drinkt,
- 29 want wie eet en drinkt maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling af over zichzelf.
- 30 Daarom zijn er onder u veel zwakke en zieke mensen en zijn er al velen onder u gestorven.
- 31 Als we onszelf zouden toetsen, zouden we niet worden veroordeeld.
- 32 Maar nu velt de Heer zijn oordeel over ons en wijst hij ons terecht, opdat we niet samen met de wereld zullen worden veroordeeld.

Aangezien de gemeente het recht heeft iemand uit te sluiten van de gemeenschap, heeft zij ook het recht iemand (tijdelijk) het avondmaal te ontzeggen. Er zijn een aantal zaken die mensen kunnen **uitsluiten van het avondmaal**, bijv. overspel of samenwonen. Ook is het volgens ons beter dat kinderen van gemeenteleden niet deelnemen totdat zij volwassen gedoopt zijn. Het avondmaal is alleen bedoeld voor wedergeboren christenen. De uitsluiting van het avondmaal wordt niet specifiek als maatregel in de bijbel genoemd. Toch is het vrij algemeen toegepast in de kerkgeschiedenis en ook nu nog wordt deze maatregel door veel kerken gehanteerd. Dit om de zondaar te waarschuwen en tijd te geven om zich te bedenken.

Excommunicatie, de uiteindelijke maatregel, wordt wel vaak in de bijbel genoemd en zie je in de praktijk in o.a. de volgende voorbeelden. Paulus past dit toe op de overspelige zondaar in Korinte in 1 Kor. 5:1- 11. In 2 Korintiërs 2:6-8 raadt Paulus aan om deze man weer in de gemeente op te nemen omdat hij zich blijkbaar bekeerd heeft. Ook beveelt hij aan zo met de mensen om te gaan in Thessalonika die niet wilden werken voor de kost: 2 Tess. 3:6, 14-15. 1 Timoteüs 1:19-20 is een ander voorbeeld: Hymeneüs en Alexander worden bestraft om het lasteren af te leren.

Een tweede stukje van de Heer Jezus gaat erover **wanneer je zelf gezondigd hebt tegen een ander**. Verzoening komt vóór allerlei religieuze activiteiten, zoals offeren.

Matt. 5:21-24

- 21 Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: “Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht.”
- 22 En ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen “Nietsnut!” zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie “Dwaas!” zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan.
- 23 Wanneer je dus je offergave naar het altaar brengt en je je daar herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt,
- 24 laat je gave dan bij het altaar achter; ga je eerst met die ander verzoenen en kom daarna je offer brengen.
- 25 Leg een geschil snel bij, terwijl je nog met je tegenstander onderweg bent, anders levert hij je uit aan de rechter, draagt de rechter je over aan de gerechtsdienaar en word je gevangengezet.
- 26 Ik verzeker je: dan kom je niet vrij voor je ook de laatste cent betaald hebt.

Jezus’ motief voor bestraffing is altijd liefde, zie Openbaring 3:19: “Iedereen die ik liefheb wijs ik terecht en bestraf ik. Zet u dus volledig in en breek met het leven dat u nu leidt.”

Ook **in het Oude Testament**, vooral in Spreuken, wordt er veel waarde gehecht aan discipline, zie o.a.

Psalm 94:12 (Willibrord): Gelukkig de mens die U, HEER, vermaant, gelukkig degene die U onderwijst in uw wet.

En uit Spreuken (Willibrord vertaling):

1:7-9: De vrees voor de HEER is het begin van de kennis; wijsheid en discipline worden door de dwazen verworpen. Luister, mijn zoon, naar het onderricht van je vader en verwerp de lering van je moeder niet, want zij zijn een lieflijke krans om je hoofd en een ketting om je hals.

3:11,12: De terechtwijzing door de HEER, mijn zoon, moet je niet verwerpen en je moet niet neerslachtig worden van zijn kastijding, want wie Hij liefheeft wijst de HEER terecht, zoals een vader dat doet met zijn geliefde zoon.

10:17: Wie het onderricht ter harte neemt is op weg naar het leven, maar wie een vermaning verwerpt dwaalt af.

12:1: Wie het onderricht liefheeft heeft het inzicht lief; wie een terechtwijzing schuwt is dom.

13:18: Armoede en schande treffen hem die berispingen veronachtzaamt, maar wie terechtwijzingen aanvaardt wordt geëerd.

13:24: Wie de roede spaart, is zijn zoon slechtgezind; als hij hem liefheeft, berispt hij hem vroegtijdig.

15:5: De dwaas verwerpt de terechtwijzing van zijn vader, maar wie een berisping ter harte neemt wordt verstandig.

17:10: Een berisping maakt op een verstandig mens meer indruk dan honderd stokslagen op een dwaas.

27:5,6: Een duidelijke berisping is beter dan liefde die verborgen blijft. De wonden die door een vriend worden geslagen zijn een teken van zijn trouw, maar de kussen van een vijand zijn bedrieglijk.

29:17: Wijs je zoon terecht en hij zal je ziel rust en vreugde brengen.